

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W ANIMATIC STUDIO

SPIS TREŚCI

1) Wprowadzenie	3
2) Rozdział I – Definicje	3
3) Rozdział II – Rozpoznawanie I Reagowanie Na Czynniki Ryzyka Krzywdzenia Małoletnich ..	4
4) Rozdział III – Procedury Interwencji W Przypadku Podejrzenia Krzywdzenia Małoletniego ..	7
5) Rozdział IV – Zasady Bezpiecznego Korzystania Z Internetu	10
6) Rozdział V – Monitoring	11
7) Rozdział VI– Kontakty Do Osób Odpowiedzialnych Za Poszczególne Obszary Oraz Instytucji Pomocowych	11
8) Rozdział VII – Postanowienia Końcowe	12
9) Załącznik Nr 1: Jak Rozpoznać Przemoc – Opisy Podstawowych Form Krzywdzenia	13
10) Załącznik Nr 2: Zasady Bezpiecznych Relacji Animatorów Studio Z Małoletnimi	15
11) Załącznik Nr 3: Standardy Ochrony Małoletnich Przed Krzywdzeniem – Wersja Skrócona Dla Małoletnich	19
12) Załącznik Nr 4: Informacje Dla Potrzebujących Wsparcia – Ośrodki I Instytucje	21
13) Załącznik Nr 5: Wzory Pism Interwencyjnych	23
14) Załącznik Nr 6: Oświadczenie O Zapoznaniu Się Ze Standardami Ochrony Małoletnich I Zobowiązaniu Do Ich Przestrzegania	25
15) Załącznik Nr 7: Ankiety Monitorujące	26
16) Ankieta Dla Animatorów, Monitorująca Stan Znajomości Standardów Ochrony Małoletnich I Ich Przestrzegania Oraz Skuteczność Obowiązujących Procedur	26
17) Ankieta Dla Małoletnich	28
18) Ankieta Dla Rodziców/Opiekunów	30
19) Załącznik Nr 8: Lista Kontaktów (Tabela Do Wypełnienia)	32

WPROWADZENIE

Standardy ochrony małoletnich stanowią realizację obowiązku prawnego wprowadzonego ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych w zakresie niniejszej procedury jest **działanie dla dobra osoby małoletniej i w jej najlepszym interesie**. Animatorzy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, zgodnie z przepisami wewnętrznymi oraz swoimi kompetencjami. Każdy Animator traktuje osobę małoletnią z szacunkiem oraz uwzględnia jej potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec osoby małoletniej przemocy w jakiegokolwiek formie.

ROZDZIAŁ I – DEFINICJE

§ 1.

Użyte w niniejszym dokumencie określenia oznaczają:

1. **ANIMATIC STUDIO** – przedsiębiorcę, którym jest Kamil Szagdaj prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą ANIMATIC STUDIO Kamil Szagdaj z siedzibą w Opolu przy ul. Ozimskiej 9-11.
2. **Animator** – osobę zatrudnioną w ANIMATIC STUDIO na podstawie stosunku pracy albo pozostającą z nim w stosunku prawnym na podstawie umowy cywilnoprawnej, jak też wykonującą działalność na jego rzecz.
3. **Małoletni** – każdą osobę, która nie ukończyła 18. roku życia.
4. **Opiekun prawny** – przedstawiciele ustawowych Małoletniego: rodzica albo opiekuna; rodzica zastępczego; opiekuna tymczasowego (osobę upoważnioną do reprezentowania Małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych).
5. **Zgoda opiekuna prawnego** – zgodę jednego z opiekunów prawnych w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia Małoletniego oraz zgodę obojga opiekunów prawnych w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu.
6. **Krzywdzenie Małoletniego** – każde zachowanie względem Małoletniego, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Krzywdzeniem jest również zaniedbanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych małoletniego i zakłóceniem jego rozwoju. Przykłady podstawowych form krzywdzenia zawiera Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
7. **Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony Małoletnich** – osobę wyznaczoną przez Kierownictwo ANIMATIC STUDIO, do której zadań należy sprawowanie nadzoru nad prawidłowym stosowaniem w ANIMATIC STUDIO standardów ochrony Małoletnich oraz ich aktualnością, w tym także: zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez Małoletniego z sieci teleinformatycznych, przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu, podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami, po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego

wykonania, a w przypadku jego nieobecności – inną osobą wskazaną do zastępstwa na tym stanowisku.

8. **Dane osobowe Małoletniego** – minimalny zakres informacji umożliwiający identyfikację Małoletniego.
9. **Kierownictwo ANIMATIC STUDIO** – przedsiębiorcę, którym jest Kamil Szagdań lub też osobę przez niego wyznaczoną.
10. **Standardy ochrony małoletnich lub Standardy** – niniejszy dokument regulujący standardy ochrony Małoletnich w ANIMATIC STUDIO.

ROZDZIAŁ II – ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH

§ 2.

Standardy ochrony małoletnich

1. ANIMATIC STUDIO podejmuje działania zapobiegające Krzywdzeniu Małoletnich, w szczególności przez:
 - 1) ustanowienie zasad reagowania na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia;
 - 2) ustanowienie zasad bezpiecznej rekrutacji Animatorów;
 - 3) zapewnienie odpowiedniego przygotowania Animatorów;
 - 4) ustalenie zakresów odpowiedzialności Animatorów;
 - 5) ustalenie zasad bezpiecznych relacji między Animatorami a Małoletnimi oraz między samymi Małoletnimi.
2. Animatorzy mają zawsze na uwadze sytuację i dobrostan Małoletnich.
3. Animatorzy posiadają przynajmniej podstawową wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów Krzywdzenia Małoletnich, a w ramach wykonywanych obowiązków/zadań zwracają uwagę na ich występowanie.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, Animator podejmuje rozmowę z Opiekunami prawnymi Małoletniego, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia, motywując ich do szukania pomocy w innych instytucjach/podmiotach działających na rzecz Małoletnich. Podjęte kroki należy udokumentować zgodnie ze sposobem przyjętym w ANIMATIC STUDIO.

§ 3.

Zasady bezpiecznej rekrutacji Animatorów

1. Przed dopuszczeniem Animatora do pracy z Małoletnim, ANIMATIC STUDIO ustala kwalifikacje kandydata oraz podejmuje działania mające na celu weryfikację jego kompetencji do pracy z Małoletnimi, a także wyklucza ryzyko zagrożenia dla dobra Małoletniego lub jego bezpieczeństwa, w tym uzyskuje informacje z Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym.
2. Animator składa ANIMATIC STUDIO:
 - a) informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV Kodeksu karnego (przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie

- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
- b) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z Małoletnimi – w przypadku, gdy posiada obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska;
 - c) oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, jeśli są to kraje inne niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada ANIMATIC STUDIO informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z Małoletnimi.
3. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 2 lit. b) i c), nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa ANIMATIC STUDIO oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małych, lub z opieką nad nimi.
 4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 lit. c) i ust. 3 (powyżej), są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
 5. Animator składa oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małych i zobowiązaniu do ich przestrzegania – Załącznik nr 6.
 6. Odmowa złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, uniemożliwia dopuszczenie do pracy z Małoletnimi.
 7. Oświadczenia przechowuje się w aktach osobowych Animatora lub w innej dokumentacji go dotyczącej.

§ 4.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy Animatorem a Małoletnimi

1. Naczelną zasadą wszelkich czynności podejmowanych przez każdego Animatora jest działanie dla dobra Małoletniego i w jego najlepszym interesie.
2. Każdy kontakt z Małoletnim jest jawny oraz wynika wyłącznie z realizacji zadań i działań służbowych.
3. Małoletni traktowany jest z szacunkiem, z uwzględnieniem jego godności, potrzeb i prawa do prywatności.
4. Niedopuszczalne jest:

- a) stosowanie wobec Małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie;
 - b) nawiązywanie z Małoletnim jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym lub intymnym;
 - c) utrwalanie wizerunku (w jakiegokolwiek postaci i formie) Małoletniego (np. filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) bez stosownej zgody;
 - d) utrzymywanie kontaktów opartych na udzielaniu gratyfikacji finansowej lub materialnej wynikających z wykorzystywania przewagi fizycznej, stosunku władzy bądź zależności Małoletniego, a których intencją jest satysfakcja lub spełnienie potrzeb Animatora.
5. Każdy komunikat, działanie bądź czynność podejmowana wobec Małoletniego powinny być adekwatne do sytuacji, stopnia rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych małoletniego, a także bezpieczne, uzasadnione i nie powinny skutkować nierównym traktowaniem małoletniego w stosunku do innych małoletnich, w tym jego faworyzowaniem.
 6. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji stanowi Załącznik nr 2 do Standardów.
 7. Ogólne zasady bezpiecznych relacji Animatora z Małoletnimi obowiązują każdego Animatora.
 8. Animator zna i stosuje ustalone w ANIMATIC STUDIO zasady bezpiecznych relacji Animatorów z Małoletnimi. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone przez każdego Animatora.

§ 5.

Zasady zachowania prywatności i ochrona danych osobowych

1. Każdy Animator ma obowiązek szanować prawo Małoletniego do prywatności i ochrony danych osobowych.
2. Dane osobowe Małoletnich mogą być przetwarzane wyłącznie w celach związanych z realizacją działalności prowadzonej przez ANIMATIC STUDIO, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szczegółowe zasady przetwarzania danych Małoletnich przez ANIMATIC STUDIO dostępne są w przyjętym przez ANIMATIC STUDIO Regulaminie Mini Clubu.
3. Animator nie może udostępniać danych osobowych Małoletniego osobom trzecim bez wyraźnej zgody Małoletniego i/lub jego Opiekunów prawnych.
4. Każdy Małoletni i/lub Opiekun prawny ma prawo do informacji na temat przetwarzania jego danych osobowych oraz do zgłoszenia zastrzeżeń dotyczących ich wykorzystania.

§ 6.

Działania upowszechniające wiedzę o Standardach ochrony małoletnich

1. Animatorzy uczestniczą przynajmniej w podstawowym instruktażu w zakresie ochrony Małoletnich. Działania upowszechniające dotyczą w szczególności:
 - 1) Standardów ochrony małoletnich (obowiązujące zasady i procedury);
 - 2) poszerzania umiejętności w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich;
 - 3) przeciwdziałania przemocy, w tym podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia Małoletniego.
2. Należy zadbać, by Małoletni wiedzieli, że mają prawo i możliwość rozmowy z osobą odpowiedzialną za ich ochronę lub inną zaufaną osobą, która podejmie działania, aby udzielić danemu Małoletniemu wsparcia z zachowaniem szacunku do ich prywatności, jeżeli:

- 1) mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyli zachowania łamiącego zasady bezpiecznych relacji ze strony Animatora, innego Małoletniego, Opiekuna prawnego Małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiejkolwiek innej osoby;
- 2) byli świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji wobec innego Małoletniego ze strony Animatora, innego Małoletniego, Opiekuna prawnego Małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiejkolwiek innej osoby.

§ 7.

Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony małoletnich i ich realizację

1. W ramach realizacji Standardów ochrony małoletnich Kierownictwo ANIMATIC STUDIO:
 - 1) dba o tworzenie bezpiecznego środowiska;
 - 2) deleguje zadania oraz odpowiedzialność związane z realizacją Standardów ochrony małoletnich;
 - 3) wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich.
2. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich należy w szczególności:
 - 1) dbałość o udostępnienie Standardów ochrony małoletnich na stronie internetowej ANIMATIC STUDIO oraz na terenie ANIMATIC STUDIO,
 - 2) przygotowanie Animatorów do stosowania Standardów ochrony małoletnich,
 - 3) koordynowanie działań edukacyjnych,
 - 4) współpraca z innymi osobami wyznaczonymi w zakresie realizacji Standardów ochrony małoletnich,
 - 5) prowadzenie ewidencji Animatorów, którzy zapoznali się z Standardami ochrony małoletnich przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w standardach ochrony małoletnich,
 - 6) monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w standardach ochrony małoletnich, planowanie ewaluacji i ich aktualizacja.

ROZDZIAŁ III – PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETniego

§ 8.

1. Zagrożenie bezpieczeństwa Małoletnich może przybierać różne formy i przebiegać z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa Małoletnich:
 - a) popełniono przestępstwo na szkodę Małoletniego (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad Małoletnim),
 - b) doszło do innej formy krzywdzenia niebędącej przestępstwem (np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania, krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, klapsy, presja i wymagania przekraczające możliwości Małoletniego),
 - c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych Małoletniego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę Małoletniego przez:
 - a) osoby dorosłe (Animatorzy, osoby trzecie);
 - b) opiekunów Małoletniego (w tym Opiekunów prawnych);
 - c) innego Małoletniego.
4. Procedury interwencji sformułowano tak, by wspierać Animatorów w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia Małoletniego.
5. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia Małoletniego i zapewnienie mu bezpieczeństwa.

§ 9.

1. W przypadku powzięcia przez Animatora podejrzenia, że Małoletni jest krzywdzony, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez Małoletniego lub jego Opiekuna prawnego, Animator ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich niezwłocznie powiadamia Kierownictwo ANIMATIC STUDIO o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich, wówczas interwencja jest prowadzona przez Kierownictwo ANIMATIC STUDIO.
4. Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów.
5. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informacje o krzywdzeniu Małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. W przypadku, gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa Małoletniego zgłosili opiekunowie Małoletniego a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie na piśmie poinformować Opiekunów prawnych.

§ 10.

W przypadku podejrzenia, że życie Małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, Pogotowie Ratunkowe, Ośrodek Pomocy Społecznej), dzwoniąc pod numer **112** lub **999** (Pogotowie Ratunkowe). Poinformowania służb dokonuje Animator, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu a następnie sporządza on notatkę służbową i przekazuje ją osobie odpowiedzialnej za Standardy, która odpowiada za dalszy tok interwencji, zgodnie z procedurami opisanymi w niniejszych Standardach.

Odpowiednie numery kontaktowe na poszczególnych destynacjach (poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) są przekazywane indywidualnie Animatorom.

§ 11.

Podejrzenie krzywdzenia Małoletniego przez Animatora

1. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia Małoletniego przez Animatora, osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich niezwłocznie informuje Kierownictwo ANIMATIC STUDIO.

2. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przeprowadza (o ile to możliwe) rozmowy: z Małoletnim, innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu, w tym z jego Opiekunami prawnymi. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne Małoletniego. Podczas spotkania Opiekunom prawnym przekazywane są informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. Kierownictwo ANIMATIC STUDIO wraz z osobą odpowiedzialną za Standardy organizuje spotkanie z Animatorem, którego dotyczy zgłoszenie, celem wyjaśnienia sytuacji.
4. Do czasu wyjaśnienia sprawy, Animator podejrzewany o krzywdzenie Małoletniego będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego, zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym, ale także z pozostałymi Małoletnimi.
5. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, Kierownictwo ANIMATIC STUDIO dokonuje stosownego zgłoszenia na Policję lub prokuraturę. W pozostałych sytuacjach Kierownictwo ANIMATIC STUDIO podejmuje działania dyscyplinarne (lub im podobne) zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w ANIMATIC STUDIO.
6. W przypadku gdy Animator dopuścił się wobec Małoletniego krzywdzenia niebędącego przestępstwem (np. krzyk, wykluczanie, poniżanie), osoba odpowiedzialna za Standardy powinna zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie Małoletniego oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra Małoletniego jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności Małoletniego, należy rozważyć wdrożenie właściwych procedur dyscyplinarnych (lub im podobnych) w tym rozwiązanie umowy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie jej przełożonym.

§ 12.

Podejrzenie krzywdzenia przez opiekuna prawnego Małoletniego

1. W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie Małoletniego przez jego Opiekuna prawnego, osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przeprowadza (o ile to możliwe) rozmowę z Małoletnim. Powinna przeprowadzić rozmowy z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej Małoletniego. Osoba odpowiedzialna za Standardy dąży do ustalenia przebiegu zdarzenia, ale także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne Małoletniego.
2. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, Kierownictwo ANIMATIC STUDIO dokonuje stosownego zgłoszenia na Policję lub prokuraturę. W pozostałych sytuacjach Kierownictwo ANIMATIC STUDIO podejmuje działania zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w ANIMATIC STUDIO.
3. W przypadku, gdy Małoletni doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony Opiekunów prawnych lub innych domowników:
 - a) gdy zachowanie wobec Małoletniego spełnia znamiona przemocy domowej należy poinformować właściwy ze względu na miejsce zamieszkania Małoletniego Ośrodek Pomocy Społecznej, który może wszcząć procedurę Niebieskiej Karty;

- b) gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a Małoletni doświadcza np. zaniedbania albo gdy relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Małoletniego o wgląd w sytuację rodziny.
4. Osoba odpowiedzialna za Standardy organizuje spotkanie/a z pełnoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, któremu przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

§ 13.

Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego przez innego Małoletniego, osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przeprowadza (o ile to możliwe) rozmowę z Małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego Opiekunami prawnymi, a także oddzielnie z Małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego Opiekunami prawnymi. Ponadto rozmawia z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne Małoletniego krzywdzonego.
2. W trakcie rozmów należy upewnić się, że Małoletni podejrzan o krzywdzenie innego Małoletniego sam nie jest krzywdzony przez Opiekunów prawnych, innych opiekunów, innych dorosłych bądź rówieśników. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego Małoletniego.
3. W przypadku, gdy z rozmowy z Opiekunami prawnymi wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą Małoletniemu, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają Małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, osoba odpowiedzialna za Standardy sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
4. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest Małoletni w wieku od 13. do 17. lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub Policję, poprzez stosowne pisemne zawiadomienie.
5. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest Małoletni powyżej lat 17., a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę Policji lub prokuratury, poprzez pisemne zawiadomienie.

§ 14.

Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny

1. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo Małoletnich związanych z korzystaniem z Internetu należy poinformować Opiekunów prawnych oraz podmiot współpracujący.
2. Działania wobec uczestników zdarzenia:
 - a) Działania wobec uczestników zdarzenia powinny być skierowane zarówno do osób pokrzywdzonych, sprawców oraz świadków zdarzenia. Niektóre formy mogą dotyczyć pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań

- wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków osób małoletnich, więc stroną uczestniczącą jest w każdym przypadku także opiekun Małoletniego.
- b) Podejmowane przez ANIMATIC STUDIO działania powinny być zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegać w poniższej kolejności:
- i. rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.
 - ii. powiadomienie opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych przez ANIMATIC STUDIO działaniach oraz, jeśli dotyczy, przedstawienie planu wsparcia dla Małoletniego pokrzywdzonego.
 - iii. w zależności od sytuacji – powiadomienie Policji lub Sądu w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.
 - iv. otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia.
3. Podejmowanie działań naprawczych:
- a) W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować opiekunów Małoletnich o możliwościach ich usunięcia we współpracy np. z **Dyżurnet.pl** oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.
 - b) Należy poinformować pokrzywdzonego Małoletniego o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym, wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, które w uzasadnionych przypadkach zapewnia usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą one mogły być wyświetlone przy wpisywaniu jakiegokolwiek frazy.
 - c) W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność Małoletniego, możliwe jest również skorzystanie ze strony <https://stopncii.org/>, czyli Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse. Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

ROZDZIAŁ V – MONITORING

§ 15.

1. Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony Małoletnich, raz na 2 lata przeprowadza wśród Animatorów ewaluację stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony Małoletnich oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach.
2. Kierownictwo ANIMATIC STUDIO wprowadza do standardów ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

ROZDZIAŁ VI – KONTAKTY DO OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA POSZCZEGÓLNE OBSZARY ORAZ INSTYTUCJI POMOCOWYCH

§ 16.

1. ANIMATIC STUDIO informuje Małoletnich o pomocy:
 - 1) Rzecznika Praw Obywatelskich,
 - 2) Rzecznika Praw Dziecka, w tym prowadzonego przez niego telefonu zaufania (800 12 12 12),
 - 3) Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży (116 111),- a w razie potrzeby nawiązuje współpracę z ww. podmiotami.
2. W ANIMATIC STUDIO jest dostępna lista kontaktów do osób i instytucji pomocowych (Załącznik nr 8).

ROZDZIAŁ VII – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17.

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 1 marca 2025 r.
2. Udostępnienie Standardów w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla Małoletnich, następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez Animatorów, Małoletnich i ich Opiekunów prawnych poprzez:
 - a) udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie Spółki oraz jej biurach i salonach,
 - b) zamieszczenie na stronie internetowej Spółki,
 - c) przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim Animatorom.
3. Podmioty współpracujące, w przypadku, gdy ich działalność obejmuje kontakt z Małoletnimi, są zobowiązane do przestrzegania niniejszych Standardów.

Załącznik nr 1: Jak rozpoznać przemoc – opisy podstawowych form krzywdzenia

Do podstawowych form krzywdzenia Małoletnich należą:

- 1) **Przemoc fizyczna** – czyli działanie bądź zaniechanie, wskutek którego Małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, Opiekuna prawnego lub innego opiekuna, osoby odpowiedzialnej za Małoletniego, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. Może mieć charakter jednorazowy, jak i powtarzający się.
- 2) **Przemoc psychiczna** – czyli przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy Małoletnim a osobą za niego odpowiedzialną lub osobą, której Małoletni ufa. Obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:
 - a) niedostępność emocjonalną,
 - b) zaniedbywanie emocjonalne,
 - c) relację z Małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
 - d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z Małoletnim,
 - e) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności Małoletniego,
 - f) niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między Małoletnim a osobą odpowiedzialną,
 - g) nieodpowiednią socjalizację, demoralizację,
 - h) sytuacje, w których Małoletni jest świadkiem przemocy.
- 3) **Przemoc seksualna (wykorzystywanie seksualne)** – czyli angażowanie Małoletniego przez osobę dorosłą lub innego Małoletniego w aktywność seksualną. Dotyczy zarówno sytuacji, gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne, czyli prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku Małoletniego, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania Małoletniego, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* – strategie nieseksualnego uwodzenia Małoletniego z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości), jak i sytuacji, gdy do takiego kontaktu dochodzi (np.: dotykanie Małoletniego, zmuszanie Małoletniego do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). **Każda czynność seksualna podejmowana z Małoletnim przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem.** W przypadku Małoletnich mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inny Małoletni) a wykorzystywanym (Małoletnim) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego Małoletnich zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności Małoletniego na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania – w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy

zarówno samych Małoletnich, jak i Opiekunów prawnych tych małoletnich, mogących paść ofiarą wyzysku.

- 4) **Zaniedbywanie** – czyli chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i/lub psychicznych potrzeb Małoletniego. Może przyjmować formę nierespektowania praw Małoletniego, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania Małoletniego dochodzi w relacjach Małoletniego z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- 5) **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, *bullying*) – ma miejsce, gdy Małoletni doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:
- a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
 - b) przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
 - c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
 - d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
 - e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
 - f) wykorzystanie seksualne (np. dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika),
 - g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

Załącznik nr 2: Zasady bezpiecznych relacji Animatorów z Małoletnimi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez Animatorów jest działanie dla dobra Małoletniego i w jego najlepszym interesie. Animator traktuje Małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec Małoletniego w jakiegokolwiek formie.

Animatorzy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, regulacji wewnętrznych ANIMATIC STUDIO oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji Animatora z Małoletnimi obowiązują wszystkich Animatorów, w tym również współpracowników, stażystów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z Małoletnimi, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie ANIMATIC STUDIO (lub terenie nadzorowanym) i za jego zgodą.

Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone przez każdego Animatora.

RELACJE ANIMATORÓW Z MAŁOLETNIMI

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych Małoletnich. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z małoletnimi

1. W komunikacji z Małoletnimi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie Małoletnich i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie zawstydzaj, upokarzaj, lekceważ bądź obrażaj Małoletniego. W sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa Małoletniego lub innych małoletnich reaguj stanowczo i zdecydowanie, unikając krzyku.
4. Nie ujawniaj informacji wrażliwych dotyczących Małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek Małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące Małoletniego, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić Małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe.
7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych Animatorów, kiedy prowadzisz aktywności z Małoletnimi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z Małoletnim sam na sam, zawsze powiadom o tym innych Animatorów oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z Małoletnim.
8. Nie zachowuj się w obecności Małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec Małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

9. Zapewnij Małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
10. Zwracaj się do Małoletniego po imieniu w formie przez niego preferowanej, respektuj jego tożsamość i ekspresję.
11. Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z Małoletnim, który tego potrzebuje, uwzględniając możliwości psychofizyczne małoletniego.

DZIAŁANIA Z MAŁOLETNIMI

1. Doceniaj i szanuj wkład Małoletnich w podejmowane działania, aktywnie ich angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania Małoletnich.
3. Nie nawiązuj z Małoletnim jakichkolwiek relacji seksualnych lub intymnych ani nie składaj mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę.
4. Nie utrwalaj wizerunku Małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków Małoletnich.
5. Nie proponuj Małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie używaj ich w obecności Małoletnich w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie obiektu, w którym obowiązki te są wykonywane.
6. Nie przyjmuj pieniędzy ani prezentów od Małoletnich bądź Opiekunów prawnych. Nie wchodź w relacje jakiegokolwiek zależności wobec Małoletniego lub Opiekunów prawnych, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych czy innych.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie Małoletniego przez Animatora lub Animatora przez Małoletniego, muszą być raportowane osobie odpowiedzialnej za Standardy. Jeśli jesteś ich świadkiem, reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

KONTAKT FIZYCZNY Z MAŁOLETNIMI

Każde przemocowe działanie wobec Małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z Małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby Małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek Małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego Małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego. **Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję Małoletniego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez Małoletniego lub osoby trzecie.**

1. Nie bij, szturchaj, popychaj ani w jakikolwiek sposób naruszaj integralności fizycznej Małoletniego.
2. Nigdy nie dotykaj Małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności, jak łaskotanie, udawane walki z Małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec Małoletnich, które doświadczyły przemocy i krzywdzenia, w tym seksualnego/fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że Małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinienesz reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc Małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z Małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub Małoletnich, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Kontakt fizyczny z Małoletnim może odbywać się wyłącznie za jego zgodą i zgodnie z potrzebą. Przed przytuleniem, aby np. pocieszyć lub uspokoić, zapytaj Małoletniego, czy tego potrzebuje.

KONTAKTY POZA GODZINAMI PRACY/WYKONYWANIA OBOWIĄZKÓW SŁUŻBOWYCH, UMOWNYCH

Co do zasady kontakt z Małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. **Nie wolno Ci zapraszać Małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy i zgody osoby odpowiedzialnej za Standardy oraz Opiekunów prawnych Małoletnich. Obejmuje to także kontakty z Małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).**
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z Małoletnimi i ich Opiekunami prawnymi, poza godzinami pracy, są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Komunikacja z Małoletnimi przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, prywatne konta mailowe) jest możliwa wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli Małoletni i Opiekunowie prawni Małoletnich są osobami bliskimi wobec Animatora) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych Małoletnich.
4. Ograniczenia wskazane w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra Małoletniego. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa Małoletniego oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za Standardy i Kierownictwu ANIMATIC STUDIO.

KONTAKTY ONLINE

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać Małoletnich,

obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. **Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, Małoletni i ich Opiekunowie prawni będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.**

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z Małoletnimi pozostającymi pod Twoją opieką poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli ze względów organizacyjnych komunikujesz się z Małoletnimi poprzez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych) zadбай, by dostęp do nich miał również inny Animator lub Opiekun prawny lub opiekun Małoletnich dla zachowania przejrzystości działań. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, prowadzony za wiedzą i zgodą osoby odpowiedzialnej za Standardy i Opiekunów prawnych.
3. W trakcie pracy z Małoletnimi wyłącz funkcjonalność Bluetooth w osobistym urządzeniu elektronicznym.

OCHRONA MAŁOLETniego

1. W przypadku pracy z Małoletnim, który doświadczył krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania, zachowaj ostrożność i dystans w celu ochrony Małoletniego. Zawsze tłumacz Małoletniemu granice relacji.
2. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze stwórz Małoletniemu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla małoletniego pierwsza i jedyna rozmowa (Małoletni może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
 - a) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się Małoletniemu wierzy;
 - b) zapewnić Małoletniego, że dobrze uczynił, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
 - c) wyjaśniać Małoletniemu, że nie jest winny zaistniałej sytuacji;
 - d) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
 - e) odpowiednio poinformować Małoletniego, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.

Załącznik nr 3: Standardy ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

- WERSJA SKRÓCONA DLA MAŁOLETNIICH

INFORMACJE OGÓLNE

1. ANIMATIC STUDIO jest podmiotem zatrudniającym Animatorów. Nasz Zespół służy pomocą i udziela wsparcia.
2. **Chcemy, żebyś czuł/czuła się u nas dobrze i bezpiecznie. Chcemy, żebyś wiedział/ła, że Twoje zdrowie, potrzeby i uczucia są dla nas ważne.**
3. Możesz zadawać pytania Animatorom. Chętnie na nie odpowiedzą.
4. Pamiętaj, nikt nie może na Ciebie krzyczeć, wyśmiewać się z Ciebie, dotykać Cię bez Twojej zgody ani fotografować.
5. Jeżeli cokolwiek Ci się nie podobało lub poczułeś/poczułaś się źle, możesz to nam przekazać.
6. W razie konieczności spotkania z Animatorem, możesz przyjść ze swoim Opiekunem prawnym lub inną zaufaną osobą.
7. **Cokolwiek się w Twoim życiu dzieje, nie jesteś sam/sama.**
To są całodobowe numery telefonów do osób, którym możesz zaufać:

- 1) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”: 800 120 002;
- 2) Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży: 116 111;
- 3) Telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12;
- 4) Ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem: 222 309 900.

CHCEMY ABYŚ WIEDZIAŁ/WIEDZIAŁA, ŻE:

1. Jeśli na wakacjach spotkało Cię coś, czego nie akceptujesz, możesz nam o tym powiedzieć.

PAMIĘTAJ PROSZĘ, ŻE:

1. Nie wolno Ci stosować jakichkolwiek form agresji i przemocy, w tym agresji słownej (uderzać, kopać, policzkować, opluwać, używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, wykorzystywać wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej).
2. Nie wolno Ci nakłaniać innych do przemocy lub samookaleczenia.
3. Nie wolno Ci rozpowszechniać treści niebezpiecznych lub niedozwolonych w tym:
 - treści obrazujących przemoc, obrażenia fizyczne lub śmierć np. wypadki drogowe, okrucieństwo wobec zwierząt,
 - treści nawołujących do samookaleczeń lub samobójstw, bądź zachowań szkodliwych dla zdrowia, czy też zażywania niebezpiecznych substancji,
 - treści dyskryminujących, zawierających postawy wrogości, nienawiści,
 - treści pornograficznych.
4. Nie wolno Ci stosować cyberprzemocy, która obejmuje:
 - publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
 - publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
 - podszywanie się pod inne osoby,
 - włamanie na czyjeś konto społecznościowe,

- prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą Internetu, telefonu, wiadomości sms itp.

Załącznik nr 4: Informacje dla potrzebujących wsparcia – ośrodki i instytucje

- **Lokalne ośrodki pomocy społecznej (OPS)** – oprócz wsparcia ekonomicznego, prawnego, mieszkaniowego, rzeczowego itd. wiele ośrodków oferuje również warsztaty podnoszenia umiejętności wychowawczych, kursy kompetencji rodzicielskich czy zajęcia w ramach „Akademii rodziców”. W OPS-ie istnieje ponadto możliwość uzyskania pomocy asystenta rodziny (na wniosek rodziców), a także zawnioskowania o asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jeśli rodzina posiada pod opieką dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dla wielu rodzin możliwość uzyskania wsparcia asystenckiego jest tym, co ratuje dziecko i rodzinę przed trwałym kryzysem. Pomoc OPS-u jest bezpłatna.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej (OIK)** – placówki prowadzone przez powiaty. Oferują pomoc osobom, które doświadczają trudnej sytuacji życiowej i braku równowagi psychicznej na skutek m.in.: śmierci bliskiej osoby, choroby własnej, dziecka czy innej bliskiej osoby, rozvodu/rozstania, konfliktów w rodzinie, zagrożenia przemocą. W ośrodku prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, krótkoterminowa psychoterapia, organizowane są warsztaty i grupy wsparcia. Pomoc OIK-u jest bezpłatna.
- **Poradnie psychologiczno-pedagogiczne** – świadczą pomoc diagnostyczną i konsultacyjną, organizują kursy psychoedukacyjne i podnoszące kompetencje rodzicielskie (np. szkoła dla rodziców, warsztaty pozytywnej dyscypliny, warsztaty dla rodziców dzieci z ADHD). Pracują w nich zespoły orzecznicze, umożliwiające uzyskanie m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. Pomoc w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej jest bezpłatna.
- **Specjalistyczne poradnie rodzinne (SPR)** – publiczne ośrodki świadczące pomoc psychologiczną i wsparcie dla par i rodzin. Udzielają konsultacji indywidualnych i rodzinnych, prowadzą psychoterapię dzieci i dorosłych, organizują warsztaty i grupy dla rodziców. Pomoc SPR jest bezpłatna.
- **Ośrodki wczesnej interwencji (OWI)** – oferują kompleksową, skoordynowaną, wielospecjalistyczną pomoc dzieciom do lat 7 oraz ich opiekunom (w zakresie opieki nad dzieckiem). OWI działają w ramach NFZ, potrzebne jest skierowanie od lekarza. W OWI dziecko może liczyć na m.in.: terapię wczesnego wspomaganie rozwoju, fizjoterapię, zajęcia logopedyczne i inne. OWI oferują pomoc dzienną i bezpłatną.
- **Ośrodki wsparcia dziennego** (dawniej „światlice środowiskowe”) – pobyt dziecka w takim ośrodku trwa kilka godzin (głównie po lekcjach), jest bezpłatny i dobrowolny, a oferta kierowana jest przede wszystkim do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, które wychowują dzieci w wieku szkolnym. W ośrodkach wsparcia dziennego dzieci mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji, uczestniczyć w zajęciach socjoterapeutycznych, kompensacyjnych i innych.
- **Środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży** – oferują wsparcie dla dzieci oraz rodziców doświadczających kryzysu psychicznego i trudności rodzicielskich w formie indywidualnej, grup terapeutycznych i warsztatów. Centra działają w ramach NFZ.

- **Centra pomocy dzieciom** – są to miejsca, w których dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz ich opiekunowie otrzymują pod jednym dachem kompleksową i interdyscyplinarną pomoc. Oznacza to, że sprawę dziecka, które trafi pod opiekę centrum, prowadzi od początku do końca grupa tych samych profesjonalistów. Na spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego wspólnie podejmują decyzję, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje dziecko i jego opiekunowie. Strategię pomocy realizują – na ile jest to możliwe – pracownicy szkoły: psycholodzy, lekarze, pracownik socjalny. Odbywa się tu również przesłuchanie sądowe dziecka, jeśli jest to potrzebne. Mapę tych miejsc znajdziesz na stronie: <https://centrapomocydzieciom.fdds.pl/>.
- **Ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci.** Warto zachęcić rodziców, aby sprawdzili i poszukali oferty dla siebie. Wśród dostępnych możliwości są między innymi: grupy wsparcia (dla rodziców małych dzieci, dla rodziców w żałobie, dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, itd.), konsultacje i terapie psychologiczne, warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, warsztaty dla dzieci.
- **Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116111** prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, – bezpłatny, anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim; <https://116111.pl>
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznicki Praw Dziecka 800121212** – bezpłatny anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim, <https://800121212.pl>

Załącznik nr 5: Wzory pism interwencyjnych

1. Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa

Miejscowość, data

Zawiadamiający: [●] (pełna nazwa i oficjalny adres)

reprezentowany przez: [●] adres do korespondencji [●]

Prokuratura Rejonowa w [●]

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa [●] (jakiego) na szkodę małoletniego [●] (imię i nazwisko, data urodzenia) przez [●] (imię i nazwisko domniemanego sprawcy).

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez [●] (imię i nazwisko członka zespołu) czynności służbowych z małoletnim [●] (imię i nazwisko), małoletni ujawnił niepokojące treści dotyczące [●] (opis sytuacji)

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Więcej informacji można uzyskać od [●] (imię i nazwisko, kontakt)

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przysyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na numer i liczbę dziennika pisma.

[●]

podpis osoby odpowiedzialnej za interwencję

Załączniki:

1. Dokument potwierdzający prawo do reprezentowania ANIMATIC STUDIO
2. *Jako załączniki należy wskazać wszelkie dokumenty mające znaczenie dla dokonywanego zawiadomienia.*

2. Wzór wniosku o wgląd w sytuację rodzinną Małoletniego

Miejscowość, data

Sąd Rejonowy

w {●}

Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: (pełna nazwa i oficjalny adres)

reprezentowany przez: {●} adres do korespondencji: {●}

Uczestnicy postępowania: {●} imiona i nazwiska rodziców/opiekunów prawnych

{●} adres zamieszkania

rodzice małoletniego: {●} imię i nazwisko małoletniego, data urodzenia)

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego {●} (imię i nazwisko małoletniego, data urodzenia) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Opis sytuacji zagrożenia dobra małoletniego: {●}

Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, że dobro małoletniego {●} jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

Członkiem zespołu posiadającym szczegółowe informacje jest {●} (imię, nazwisko, telefon służbowy, adres).

{●} podpis osoby odpowiedzialnej za interwencję

Załączniki:

1. Dokument potwierdzający prawo do reprezentowania ANIMATIC STUDIO
2. Jako załączniki należy wskazać wszelkie dokumenty mające znaczenie dla wniosku.

Załącznik nr 6: Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania

{•} miejscowość i data

**OŚWIADCZENIE
O ZAPOZNANIU SIĘ I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNI**

Zapoznałam/em się ze Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w ANIMATIC STUDIO z siedzibą w Opolu i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

{•} (czytelny podpis)

Załącznik nr 7: Ankiety monitorujące

Ankieta dla Animatorów, monitorująca stan znajomości Standardów ochrony Małoletnich i ich przestrzegania oraz skuteczność obowiązujących procedur

Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją znajomość</u> Standardów ochrony osób małoletnich (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) <u>poziomą znajomości</u> wśród Animatorów Standardów ochrony osób małoletnich? (1 – niski, 10 – wysoki)	
Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją umiejętność rozpoznawania</u> symptomów krzywdzenia osób Małoletnich (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) <u>umiejętności innych Animatorów rozpoznawania</u> symptomów krzywdzenia osób Małoletnich? (1 – niskie, 10 – wysokie)	
Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją znajomość procedur reagowania</u> na symptomy krzywdzenia osób Małoletnich (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) <u>znajomość</u> wśród Animatorów <u>procedur reagowania</u> na symptomy krzywdzenia osób Małoletnich? (1 – niska, 10 – wysoka)	
Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących Standardów ochrony osób małoletnich wśród Animatorów? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.	1. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy Animatorami a Małoletnimi 2. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy Małoletnimi 3. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego 4. zasad ochrony wizerunku Małoletniego i danych osobowych

	5. zasad dostępu Małoletniego do korzystania z urządzeń elektronicznych dostępnych dla Animatorów oraz Internetu
Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących Standardów ochrony osób małoletnich wśród Małoletnich? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.	6. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy Animatorami a Małoletnimi 7. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy Małoletnimi 8. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego 9. zasad ochrony wizerunku Małoletniego i danych osobowych 10. zasad dostępu Małoletniego do korzystania z urządzeń elektronicznych dostępnych dla Animatorów oraz Internetu
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie w ANIMATIC STUDIO Standardów ochrony osób małoletnich? Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedz opisowo)	
Czy zostały wówczas podjęte przez Ciebie jakieś działania? Jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedz opisowo)	
Co w Twojej ocenie szczególnie się sprawdza w zakresie wprowadzonych Standardach ochrony osób małoletnich? Które zasady są trudne do realizacji? Zaproponuj zmiany i szkolenia.	

Ankieta dla Małoletnich

Poczucie bezpieczeństwa Oceń w skali od 1 do 10 swoje poczucie bezpieczeństwa podczas przebywania wraz z Animatorami.	
Relacje z Animatorami Jak oceniasz swoje relacje z Animatorami. (1 – bardzo złe, 10 – bardzo dobre)	
Zaufanie do Animatorów Oceń w skali od 1 do 10, na ile ufasz Animatorom (1 – brak zaufania, 10 – pełne zaufanie)	
Relacje z innymi małoletnimi Jak oceniasz swoje relacje z innymi Małoletnimi podczas animacji prowadzonych przez Animatorów? (1 – trudne, 10 – bardzo dobre)	
Świadomość dostępnych form wsparcia – Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić w sytuacji, gdy masz problem, czujesz się niekomfortowo lub doświadczyłeś niewłaściwego zachowania ze strony Animatora lub innej osoby? – Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić, jeśli byłeś świadkiem niewłaściwego zachowania wobec innej osoby?	TAK / NIE TAK / NIE
Doświadczenie niewłaściwych zachowań – Czy zdarzyło Ci się być świadkiem niewłaściwego zachowania lub przemocy przez Animatora? – Jeśli tak, opisz krótko sytuację i co zrobiłeś. – Czy zdarzyło Ci się doświadczyć niewłaściwego zachowania lub przemocy przez Animatora? – Jeśli tak, opisz krótko sytuację i co zrobiłeś.	TAK / NIE TAK / NIE
Dostępność informacji o pomocy – Czy w ANIMATIC STUDIO w widocznym miejscu są	TAK / NIE

dostępne informacje o możliwościach uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży?	
Twoje sugestie i opinie - Czy są jakieś zmiany, które chciałbyś wprowadzić w ANIMATIC STUDIO, aby czuć się bezpieczniej?	

Ankieta dla rodziców/Opiekunów prawnych

Czy poinformowano Cię o obowiązujących Animatorów Standardach w zakresie ochrony osób małoletnich?	TAK/NIE
Czy wiesz, że Animatorzy zobowiązani są do przestrzegania zasad bezpiecznych relacji między Animatorami a Małoletnimi?	TAK/NIE
Relacje i zaufanie do Animatorów Jak oceniasz swoje relacje z Animatorami? (1 – bardzo złe, 10 – bardzo dobre)	
Jak oceniasz poziom zaufania do Animatorów (1 – niski, 10 – wysoki)	
Relacje między dziećmi Jak oceniasz relacje między osobami Małoletnimi przebywającymi podczas animacji (1 – trudne, 10 – bardzo dobre)	
Świadomość dostępnych form wsparcia Czy wiesz, do którego Animatora możesz się zwrócić, jeśli Twoje dziecko/osoba Małoletnia pod Twoją opieką obawia się o swoje zdrowie, doświadczyło przemocy lub zachowania przekraczającego granice ze strony Animatorów, innego dziecka, rodzica lub innej osoby?	TAK/NIE
Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić, jeśli byłeś świadkiem, że Animator, inne dziecko, rodzic lub inna osoba zachowała się w sposób niewłaściwy wobec osoby Małoletniej?	TAK/NIE
Doświadczenie niewłaściwych zachowań Czy zdarzyło Ci się być świadkiem niewłaściwego zachowania lub przemocy przez Animatorów? Jeśli tak, opisz krótko sytuację i co zrobiłeś.	TAK/NIE
Czy zdarzyło się, że Twoje dziecko/osoba Małoletnia pod Twoją opieką doświadczyło niewłaściwego zachowania lub przemocy ze strony Animatorów?	TAK/NIE

Jeśli tak, opisz krótko sytuację i co zrobiłeś.	
Dostępność informacji o pomocy Czy w ANIMATIC STUDIO w widocznym miejscu są dostępne informacje o możliwościach uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży?	TAK/NIE
Twoje sugestie i opinie Co w ANIMATIC STUDIO funkcjonuje dobrze w zakresie ochrony osób Małoletnich? Czy są jakieś zmiany, które chciałbyś wprowadzić, aby zwiększyć bezpieczeństwo osób Małoletnich podczas animacji? Czy widzisz potrzebę dodatkowych działań informacyjnych lub szkoleń dla rodziców/opiekunów prawnych w zakresie ochrony osób Małoletnich?	TAK/NIE

Załącznik nr 8: Lista kontaktów

Lista kontaktów do instytucji i organizacji pomocowych działających w otoczeniu (według właściwości miejscowej ANIMATIC STUDIO)

Nazwa instytucji/organizacji	Dane kontaktowe
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W OPOLU	ul. Armii Krajowej 36, 45-071 Opole tel.: 77 40 05 951 e-mail: mopr@mopr.opole.pl strona www: https://www.mopr.opole.pl/ strona BIP: https://mopropole.bip.gov.pl/
MIEJSKE CENTRUM ŚWIADCZEŃ W OPOLU	ul. Płk. Witolda Pileckiego 1, 45-331 Opole tel.: 77 44 38 881 e-mail: bok@mcs.opole.pl strona www: https://www.mcs.opole.pl/ strona BIP: https://bip.mcs.opole.pl/
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu	ul. Małopolska 20 a, 45-301 Opole tel. 77455 63 90; 77455 63 91; 77455 63 92 e-mail: oik@mopr.opole.pl

ZADZWOŃ, JEŚLI POTRZEBUJESZ POMOCY:

- Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży: 116 111
- Telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”: 800 120 002
- Ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem: 222 309 900

999 – to numer alarmowy pogotowia ratunkowego. Połączenie odbiera bezpośrednio dyspozytor medyczny.

112 – to jednolity numer alarmowy, który obowiązuje w całej Unii Europejskiej.

Numer 112 służy do powiadamiania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, ale także mienia. Operator numeru 112 po rozmowie z Tobą powiadomi odpowiednie służby: pogotowie, straż pożarną, policję, służby ratownictwa wodnego itp. Może także połączyć Cię bezpośrednio z właściwą służbą.